

L'obra insòlita de Masó

Una recerca de la investigadora Laia de Quintana permet atribuir a l'arquitecte gironí la presó de Torroella de Montgrí, encàrrec del comte Joaquim de Robert

Un tempteig rutinari per determinar el valor d'una finca en mal estat de propietat municipal ha permès descobrir una obra de Rafael Masó de la qual no es tenia cap atribució certa. Es tracta de l'antiga presó i alberg de pobres de Torroella de Montgrí, un edifici que l'arquitecte va projectar l'agost de 1930 al carrer del Mar per encàrrec de Joaquim de Robert, que l'havia promès al municipi a canvi que li deixessin enderrocar la vella presó, que li entorpia els plans d'ampliar el jardí del seu palau.

El descobriment, degut a la investigació de la jove arquitecta Laia de Quintana, que en publica els detalls al Llibre de la Festa Major d'aquest any, ha estat possible gràcies a una consulta que l'àrea de Patrimoni de l'Ajuntament de Torroella va adreçar a la Fundació Masó de Girona [<http://www.rafaelmaso.org/cat/index.php>] per saber si aquell petit edifici que havia fet funcions de presó, seu de la Policia Local i Oficina de Turisme podia ser obra del conegut arquitecte gironí, com afirmaven alguns vilatans. Jordi Falgàs, director de la fundació i expert en l'obra masoniana, ha explicat que no va trobar cap document que pogués confirmar-ne l'autoria ni a l'Arxiu del Col·legi d'Arquitectes, on hi ha dipositat el fons Masó, ni en l'abundant bibliografia disponible sobre el seu llegat. De tota manera, va cridar-li l'atenció el "toc especial" de la façana, sobretot per l'arc de maons en sardinell, molt proper a la relectura de la tradició vernacla que Masó ja havia aplicat a les escoles de Sant Gregori o a la Cooperativa Palafrugellena. Aquest dubte el va empènyer a demanar l'opinió a Laia de Quintana, una investigadora torroellenca que l'any passat ja va publicar al llibre de la festa un article sobre el Palau Lo Mirador i la reforma que hi va emprendre Masó. Quintana no va trobar entre els seus papers cap referència a la presó, però va decidir tornar a l'Arxiu Municipal per sortir de dubtes, i allà, per fi, va aparèixer tot: els plànols originals, signats per Masó, i els acords del ple municipal que l'han ajudat a reconstruir la història. Gràcies a la documentació, s'ha pogut resseguir tot el procés de l'encàrrec, una iniciativa del comte de Torroella per ampliar els jardins de Lo Mirador, i inferir també que l'arquitectura presidiària no era pas el fort de Masó, perquè el primer reclus es va escapar obrint un forat a la paret.

Falgàs opina que Masó devia fer-hi front amb poca convicció, més per compromís que per ambició, i "per això no en va guardar cap dibuix al seu arxiu personal". Per al director de la institució que vetlla pel llegat de l'arquitecte, aquesta atribució té interès, no tant pel valor de l'edifici, com pel fet que posa en relleu "el paper que pot fer la fundació a l'hora d'ajudar a identificar i conservar els edificis de Masó". De fet, gràcies a la confirmació de l'autoria, l'Ajuntament s'haurà de plantejar si restaura i conserva la finca.

Publicat a:

-El Punt Avui. Girona 10-09-2019, Pàgina 47

Font del document: <http://www.elpuntavui.cat/cultura/article/19-cultura/1663008-l-obra-insolita-de-maso.html>